

TEKSTI: MIRVA HEIKKILÄ
KUVA: MARINA PIX

”Aikuislukiot ja aikuislukiolaiset ovat lähellä sydäntäni”

Kalle Vihtari, 42, on ohjauksen yliopettaja Haaga-Helia Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa. Väitöskirjassaan hän osoitti, että aikuisopiskelu tarjoaa mahdollisuuden uramuutoksiin.

MINUSTA TULI TUTKIJA, koska työskentelin aikuislukion opinto-ohjaajana ja halusin perehtyä aikuisten uraohjaukseen. Tutkimuksessa saan paneutua yhteen asiaan kunnolla ja laajentaa näkökulmia. Tutkimuksessa piileekin pohjattomat mahdollisuudet kehittää ja kehittyä. Työni tueksi mietin aluksi käytännön koulutuksia Suomesta ja ulkomailta, koska silloin Suomessa ei vielä ollut uraohjauksen erikoistumisopintoja. Työurallani olen kasvattanut osaamistani ja kehittänyt itseäni kouluttautumalla. Koulutukset ovat auttaneet minua itseäni mutta myös organisaation kehittämistä. Työskentely aikuislukion opinto-ohjaajana antoi kipinää perehtyä uraohjauksen tutkimukseen. Aloin tutkia aikuisopiskelijoiden uratarinoita narratiivisin menetelmin. Väitöstutkimusta aloittaessani maisteripinnoistani oli 15 vuotta, joten alkuun päästäkseni minun oli perehdyttävä tutkimuksen tekoon: lukemiseen, kirjoittamiseen ja tiedonhakuun.

JOS EN OPETTAISI JA TUTKISI, saattaisin työskennellä yritysmaailmassa henkilöstöhallinnossa, eli olisin kyllä tekemisissä ihmisten kohtaamisen kanssa. Lukion jälkeen hain oikeustieteelliseen, joten sekini olisi voinut olla mielenkiintoinen urapolku.

Aloitin yliopiston pääaineenani matematiikka, ja myös tilastotiede on kiinnostanut minua. Uudessa tehtävässäni yliopettajana koulutan tulevia opinto-ohjaajia. Saan seurata aktiivisesti ohjauksen tutkimusta ja mahdollisesti itsekin tutkia.

AIKUISKASVATUSTIEDETTÄ TARVITAAN yhteiskunnassa, jossa käsitykset työelämän merkityksestä, työurista ja ihmisestä oppijana ovat muuttuneet. Oppimisen ei enää ajatella tapahtuvan pelkästään lapsuudessa ja nuoruudessa, eivätkä pitkät työurat yhden työnantajan palveluksessa ole yhtä tavallisia kuin aiemmin. Aikuiskasvatustieteellä on oma paikkansa tulevaisuudessakin, kun jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksia ja muita yhteiskunnallisia toimintoja kehitetään. Tutkimustietoa tarvitaan päätöksenteon tueksi, ja koen, että tutkijoilla on sekä oikeus että velvollisuus tuoda tutkimustaan esille. Tieteellä on arvo itsessään: kaikkea ei tarvitse eikä pidä mitata kulloinkin saatavilla olevilla euroilla.

Väittelin vuoden 2021 lopulla kasvatustieteiden tohtoriksi Lapin yliopistosta. Selvitin aikuislukioista valmistuneiden ylioppilaiden uratarinoita. Havaittiin, että aikuisopiskelu tarjoaa mahdollisuuden uramuutoksiin, mutta aikuisten ohjaus-, neuvonta- ja

Kalle Vihtari viihtyy vapaa-ajallaan meren äärellä.

tietopalveluissa tarvitaan nykyistä yksilöllisempää uraohjausta. Minua kiinnostaisi kirjoittaa väitöstudiumiksi pohjautuva artikkeli ja jatkaa aikuisten uraohjauksen tutkimista.

ESIKUVANA PIDÄN monia kollegoitani. Tunnen äärettömän lahjakkaita ohjausalan tutkijoita, jotka osaavat selkeästi sanoittaa tutkimuksiaan. Väitöstudiumukseni ohjaajat professori emerita Kaarina Määttä ja professori Satu Uusiautti innostivat minua, vastaväittäjänäni professori Hannu L. T. Heikkinen taas on inspiroiva erityisesti narratiivisen tutkimuksen mutta myös opettajaksi kasvun tutkimuksen kannalta. Samoin ihailen toista esitarkastajaani, dosentti Jaakko Helanderia tutkijana ja ohjauksen kouluttajana. Innoittavia väitöskirjaa tekeviä tutkijakollegoita ovat muun muassa Kirsi Raetsaari, Sanna Isopahkala, Kaisa-Mari Jama ja Jenni Pelkonen.

SEURAAVAKSI HALUAN TUTKIA opinto- ja uraohjausta. Minua kiinnostavat opinto-ohjaajien

työnkuvat, työurat ja ammatillinen kasvu. Aikuislukiot ja aikuislukiolaiset ovat samoin lähellä tutkijansydäntäni.

KOLLEGOILTANI SAAN tukea ja inspiraatiota työhöni. Ohjaustutkijat ovat minun tutkijayhteisöni. Olen kuitenkin avoin monitieteiselle yhteistyölle, esimerkiksi oikeustieteilijöiden kanssa on ollut antoisaa keskustella tutkimuksesta.

KUN EN TUTKI, liikun, laulan ja vietän aikaa lasteni kanssa. Meriluonto ja luonnossa liikkuminen ovat tärkeä voimavarani, samoin läheiset ystäväni.

Klassikko, johon palaan

- Väitöstudiumista tehdessäni palasin monesti Catherine Riessmanin teokseen *Narrative Analysis* eli ”siniiseen kirjaan” kerronnallisesta analyysistä. Kun haluan työssä tai vapaalla saada tilaa ajatuksille, kuuntelen Heino Kasken pianokappaleen *Yö meren rannalla* tai Frédéric Chopinin *Kevätvalssin*.

Sarja vie aikuiskasvatuksen tutkijan arkeen ja verkostoihin. Sen tuottaa Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura.